

Cuprins

Capitolul I. Moștenirea - reguli generale.....	15
Secțiunea I. Definire, terminologie, reglementare	15
Secțiunea a II-a. Felurile moștenirii	17
§ 1. Moștenirea legală	18
§ 2. Moștenirea testamentară.....	19
§ 3. Coexistența moștenirii legale cu cea testamentară	19
Secțiunea a III-a. Deschiderea moștenirii.....	20
§ 1. Data deschiderii moștenirii.....	21
A. Stabilirea momentului deschiderii moștenirii.....	21
B. Importanța datei deschiderii moștenirii.....	23
§ 2. Locul deschiderii moștenirii	24
A. Noțiunea de loc al deschiderii moștenirii.....	24
B. Importanța practică a locului deschiderii moștenirii.	25
Secțiunea a IV-a. Condiții generale ale dreptului de moștenire	27
§ 1. Capacitatea de a moșteni	27
A. Persoane care au capacitate succesorală.....	28
B. Persoane care nu au capacitate succesorală.....	30
§ 2. Vocația (chemarea) la moștenire	33
§ 3. Nedemnitățile succesorală	34
A. Definiție, caractere, natură juridică.	34
B. Felurile nedemnității succesorală.	35
C. Efectele nedemnității.	37
D. Invocarea nedemnității de drept și judiciare.	40
Capitolul II. Moștenirea legală.....	42
Secțiunea I. Principiile moștenirii legale	42
§ 1. Condițiile speciale ale moștenirii legale	42
A. Vocația succesorală legală.....	43
§ 2. Principiile generale ale devoluțiunii legale	46
A. Principiul chemării la moștenire a rudelor în ordinea claselor de moștenitori legali.....	46

B. Principiul proximității gradului de rudenie între moștenitorii din aceeași clasă.	47
C. Principiul egalității între rudele din aceeași clasă și de același grad chemate la moștenire.	48
Secțiunea a II-a. Reprezentarea succesorală	49
§ 1. Definiție, natură juridică și domeniu de aplicare	49
§ 2. Condițiile reprezentării succesorale	50
§ 3. Modul în care operează reprezentarea	52
§ 4. Efectele reprezentării succesorale.....	54
A. Efectul general.....	54
B. Efectul particular al reprezentării succesorale.....	55
C. Particularități ale moștenirii imobilelor prin reprezentare în condițiile Legii nr. 18/1991 și Legii nr. 10/2001.	55
Secțiunea a III-a. Reguli aplicabile claselor de moștenitori legali	56
§ 1. Clasa I de moștenitori legali (descendenții defunctului)	56
A. Dreptul la moștenire al descendenților.....	58
B. Caracteres drepturilor succesorale ale descendenților.	58
§ 2. Clasa a II-a de moștenitori legali (ascendenții privilegiați și colateralii privilegiați).....	59
A. Ascendenții privilegiați.	59
B. Colateralii privilegiați.....	62
§ 3. Clasa a III-a de moștenitori legali (ascendenții ordinari)	64
§ 4. Clasa a IV-a de moștenitori legali (colateralii ordinari).....	65
Secțiunea a IV-a. Drepturile succesorale ale soțului supraviețuitor	66
§ 1. Condițiile speciale cerute soțului supraviețuitor pentru a putea moșteni.....	67
A. Calitatea de soț și vocația sa la moștenire.	68
B. Comunitatea de bunuri a soților și masa succesorală.....	69
§ 2. Drepturile soțului supraviețuitor în concurs cu oricare dintre clasele de moștenitori legali	70
§ 3. Dreptul special al soțului supraviețuitor asupra mobilierului și obiectelor de uz casnic.....	73
§ 4. Dreptul de abitație al soțului supraviețuitor	76

Secțiunea a V-a. Moștenirea vacantă	78
§ 1. Noțiunea de moștenire vacantă	78
§ 2. Natura juridică	80
A. Fundamentul vocației succesoriale a statului.	80
B. Importanța determinării naturii juridice. Conflictul de legi.	81
§ 3. Procedura atribuirii moștenirii vacante	83
Capitolul III. Moștenirea testamentară.....	86
Secțiunea I. Testamentul	86
§ 1. Definiție, caractere, cuprins	86
A. Noțiunea testamentului.	86
B. Caracterele testamentului.....	87
C. Cuprinsul testamentului.	88
§ 2. Condițiile validității testamentului	90
A. Condiții de fond.	90
B. Condiții de formă.....	94
C. Reguli de formă comune tuturor testamentelor.....	95
D. Sancțiunea nerespectării formei testamentului.	97
§ 3. Interpretarea și proba testamentului.....	98
A. Metoda interpretării subiective a testamentului.....	98
B. Proba testamentului incumbă succesibilului.....	98
Secțiunea a II-a. Formele testamentelor	99
§ 1. Testamentele ordinare	99
A. Testamentul olograf.	99
B. Testamentul autentic.	104
§ 2. Testamentele privilegiate	107
A. Testamentele în caz de epidemii, catastrofe, războaie.....	107
B. Testamentele maritime și fluviale.	108
C. Testamentele militarilor.	109
D. Testamentele persoanelor internate în instituții sanitare.	109
E. Reguli comune testamentelor privilegiate.	109
§ 3. Alte forme testamentare	110
A. Dispoziții de ultimă voință cu privire la depunerile la bănci.	110
B. Testamentul făcut în străinătate.	113
§ 4. Testamentul internațional	114
Secțiunea a III-a. Legatul	116

---

§ 1. Definire și condiții	116
§ 2. Clasificarea legatelor.....	117
A. Clasificarea legatelor după modalitățile care afectează voința testatorului.	117
B. Clasificarea legatelor după obiectul lor.....	118
C. Forme ale legatului cu titlu particular.	120
§ 3. Efectele legatelor	123
§ 4. Ineficacitatea legatelor	124
A. Revocarea legatelor.....	125
B. Revocarea judecătorească.....	129
C. Caducitatea legatelor.	131
D. Legatul conjunctiv și dreptul de acrescământ.....	133
Secțiunea a IV-a. Exheredarea (dezmoștenirea)	135
A. Felurile exheredării.....	136
B. Efectele exheredării.....	137
C. Nulitatea exheredării.....	138
Secțiunea a V-a. Execuțiunea testamentară	138
§ 1. Delimitarea execuțiunii testamentare	139
§ 2. Drepturile și obligațiile (puterile) executorului testamentar	140
§ 3. Încetarea execuțiunii testamentare	142
Secțiunea a VI-a. Limitele dreptului de a dispune prin acte juridice de bunurile succesiunii	142
§ 1. Oprirea actelor (pactelor) asupra moștenirii nedeschise	143
A. Condiții.	143
B. Nulitatea actelor asupra moștenirilor nedeschise.	144
§ 2. Oprirea substituției succesorală	145
A. Substituția fideicomisară: permisă de lege.	146
B. Condițiile substituției fideicomisare.....	147
C. Efectele substituției fideicomisare.	148
D. Legatul rămășiței (liberalitățile reziduale).	148
E. Noțiunea de substituție ordinară (vulgară).	150
§ 3. Oprirea liberalităților care încalcă rezerva succesorală.....	151
A. Caracterele juridice ale rezervei succesorală.....	152
B. Rezerva succesorală a descendenților.....	154
C. Rezerva succesorală a ascendenților privilegiați.....	155
D. Rezerva succesorală a soțului supraviețuitor.....	158

---

§ 4. Cotitatea disponibilă specială a soțului supraviețuitor	159
A. Domeniul de aplicare.	159
B. Liberalitățile care intră sub incidența art. 1090 C. civ.	160
C. Determinarea cuantumului cotității disponibile speciale.	161
§ 5. Determinarea masei succesorală	163
A. Determinarea valorii bunurilor existente în patrimoniul defunctului la data deschiderii succesiunii (activul brut).	163
B. Determinarea activul net al moștenirii.	164
C. Reunirea fictivă la activul net a donațiilor făcute de titularul moștenirii.	165
§ 6. Reducțiunea liberalităților excesive	167
A. Modalități procedurale de exercitare a reducățiunii.	167
B. Ordinea reducățiunii liberalităților excesive.	169
C. Efectele reducățiunii.	170
Capitolul IV. Transmisiunea moștenirii	173
Secțiunea I. Dreptul de opțiune succesorală	173
§ 1. Subiectele dreptului de opțiune succesorală	174
A. Succesibili legali și testamentari.	174
B. Creditorii personali ai succesibilului.	175
§ 2. Actul juridic de opțiune succesorală	175
A. Caractere juridice.	176
B. Condiții de validitate.	177
§ 3. Exercițarea dreptului de opțiune succesorală	178
A. Începutul exercitării dreptului de opțiune succesorală.	180
B. Suspendarea și repunerea în termen.	181
§ 4. Acceptarea moștenirii	184
A. Acceptarea voluntară și acceptarea forțată.	184
B. Acceptarea expresă și acceptarea tacită.	185
C. Efectele acceptării moștenirii.	189
§ 5. Renunțarea la moștenire	191
A. Condiții de fond și de formă.	192
B. Efectele renunțării la moștenire.	193
C. Revocarea (retractarea) renunțării de către succesibili.	194
D. Revocarea renunțării de către creditorii succesibililor.	195

Secțiunea a II-a. Transmisiunea patrimoniului succesoral.....	195
§ 1. Obiectul transmisiunii.....	195
A. Cuprinsul activului succesoral.	196
B. Cuprinsul pasivului moștenirii (datoriile și sarcinile).....	197
§ 2. Transmisiunea activului moștenirii.....	198
§ 3. Transmisiunea pasivului succesoral.....	199
A. Categoriile de moștenitori care suportă pasivul moștenirii.....	199
B. Divizarea de drept a pasivului succesoral.....	200
Secțiunea a III-a. Dobândirea posesiunii moștenirii	201
§ 1. Dobândirea de drept a posesiei moștenirii (sezina)	202
A. Noțiunea de sezină.	202
B. Moștenitorii sezinari.....	203
C. Efectele sezei.	203
§ 2. Trimiterea în posesie a moștenitorilor legali nesezinari.....	204
§ 3. Predarea legatelor	205
A. Predarea legatului universal.....	206
B. Predarea legatului cu titlu universal.....	206
C. Predarea legatului cu titlu particular.....	207
§ 4. Procedura succesorală notarială.....	208
A. Deschiderea procedurii succesorale.....	208
B. Desfășurarea procedurii succesorale.	213
C. Suspendarea procedurii succesorale.....	214
D. Certificatul de moștenitor.	215
§ 5. Petiția de ereditate	218
A. Delimitarea petiției de ereditate de alte acțiuni.	219
B. Caractere juridice.	220
C. Efectele petiției de ereditate.....	220
Capitolul V. Indiviziunea și împărțeala moștenirii.....	224
Secțiunea I. Indiviziunea succesorală.....	224
§ 1. Regimul juridic aplicabil indiviziunii.....	225
A. Principiile și consecințele indiviziunii succesorale.	225
B. Imprescriptibilitatea dreptului de a cere ieșirea din indiviziune. ...	229
Secțiunea a II-a. Raportul donațiilor și al datoriilor.....	230
§ 1. Raportul donațiilor.....	230

A. Definire, avantaje și delimitare.	230
B. Condițiile obligației legale de raport.	233
C. Persoanele care pot cere raportul donațiilor.	234
D. Donațiile supuse raportului. Excepții.	235
E. Modurile de efectuare a raportului.	237
F. Evaluarea bunului raportat.	239
G. Realizarea procesuală a raportului donațiilor.	240
§ 2. Plata datoriilor.	240
A. Divizibilitatea de drept a pasivului succesoral.	241
B. Plata creditorilor.	241
C. Raportul datoriilor.	243
Secțiunea a III-a. Partajul (împărțeala) moștenirii.	245
§ 1. Partajul moștenirii (dreptul comun)	245
A. Partajul de drept comun, succesoral și judiciar.	246
B. Persoanele care pot cere partajul.	247
C. Capacitatea necesară pentru a cere partajul.	248
D. Obiectul partajului succesoral.	249
E. Formele partajului succesoral.	253
F. Efectele partajului succesoral.	258
G. Obligația de garanție între comoștenitori.	260
H. Desființarea partajului succesoral.	262
I. Drepturile creditorilor. Opoziția la partaj.	264
§ 2. Partajul de ascendent.	266
A. Noțiune și caractere juridice.	266
B. Condițiile partajului de ascendent.	267
C. Efectele împărțelii de ascendent.	270
D. Ineficacitatea partajului de ascendent.	271
Teste grilă – succesiuni.	273
Răspunsuri.	288
Index.	289